

Neobyčajné putovanie

FAKÍRA

uviaznutého v skrini z IKEA

Jedinečný, nezabudnuteľný a vtipný román,
ktorý ovládol svet.

Romain Puértolas

Neobyčajné putovanie

FAKIRA

uviaznutého v skrini z IKEA

Romain Puértolas

Neobyčajné putovanie

FAKIRA

uviaznutého v skrini z IKEA

Libri
FORTUNA

Original title: Romain Puértolas: L'extraordinaire voyage du fakir
qui était resté coincé dans une armoire Ikea
Copyright © Editions Le Dilettante, 2013
Published by arrangement with Literary Agency "Agence de l'Est".
Cover design © Kryštof Doležal, 2013

Slovak edition © Fortuna Libri, Bratislava 2013
Translation © Dorota Krásna, 2013

Vydalo vydavateľstvo Fortuna Libri v edícii Fortuna Litera.

www.fortunalibri.sk

Redakčná úprava Elvíra Šípková

Prvé vydanie

Všetky práva vyhradené.

Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať, ukladať
do informačných systémov ani rozširovať akýmkoľvek spôsobom,
či už elektronicky, mechanicky, fotografickou reprodukciou, alebo
inými prostriedkami, bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ISBN 978-80-8142-241-6

*Leovi a Eve, mojim najkrajším dielam.
Patricii, mojej najkrajšej ceste.*

*V podstate verím, že Zem je guľatá,
len z jediného dôvodu...
keď človek obíde celý svet,
už nechce nič, iba byť doma.*

Orelsan

Srdce je trocha ako veľká skriňa.

Adžatašatru

Prvé slovo, ktoré Ind Adžatašatru Braltodžas Patel vyslovil po príchode do Francúzska, bolo švédske. Neslýchané!

Ikea.

Polohlasne vyslovil.

Keď to povedal, zatvoril dvere na starom červenom mercedese a čakal s rukami na hodvábných nohaviciach ako poslušné dieťa.

Taxikár si nebol celkom istý, či dobre počul, preto sa obrátil k zákazníkovi, drobné drevené guľôčky na jeho sedadle zahrkali.

Na zadnom sedadle auta uvidel muža stredného veku, vysokého, chudého, žilovateho ako strom, s nevýraznou tvárou a obrovskými fúzmi. Prepadnuté líca mal posiate malými jamkami po akné s prudkým priebehom. V ušiach a na perách mal niekoľko krúžkov, akoby to všetko chcel po použití pozatvárať ako zipsom. Okej, skvelý systém! pomyslel si Gustave Palourde, ktorý v tom videl výborný prostriedok na nekonečné rapotanie jeho ženy.

Mužov sivý hodvábny oblek, červená kravata, ktorú sa neunúval zaviazať, len ju prišpendlíkoval, ako aj biela košeľa, všetko hrozne pokrčené, napovedalo, že dlhé hodiny presedel v lietadle. Bolo však zvláštne, že nemal nijakú batožinu.

Alebo je to Ind, alebo dostal poriadne po hlave, pomyslel si šofér pri pohľade na hrubý biely turban, ktorým mal jeho zákazník omotanú hlavu. Nevýrazná tvár s pásom obrovských fúzov však skôr naznačovala, že to bude Ind.

– Ikea?

– Ikea, – zopakoval Ind, pričom poslednú hlásku pretiahol.

– Ktorá? Hm... What Ikea? – zabrblal Gustave, ktorý sa cítil v angličtine asi taký suverénny ako teľa na ľade.

Cestujúci iba pokrčil plecami, čo malo znamenať, že mu je to jedno. *Djeustikea*, zopakoval, *dontmatazeoanezat-betasiutyajazeparižan*. Približne toto začul šofér, akési nezrozumiteľné zmätené mäkké štebotanie. Ale mäkké či nemäkké štebotanie, za tridsať rokov strávených vo firme Cigánske taxíky, to bolo prvý raz, čo ho klient, ktorý práve pristál na termináli 2C Letiska Charla de Gaulla, požiadal, aby ho zaviezol do obchodu s nábytkom. Nepamätal si totiž, že by Ikea práve otvorila sieť hotelov pod svojím názvom.

Gustave už zažil nezvyčajné požiadavky, ale táto presahovala únosnú mieru. Ak ten chlap skutočne prichádza z Indie, musel zaplatiť celý majland a presedieť osem hodín v lietadle, a to všetko len s jediným cieľom – aby si tu kúpil police Billy alebo kreslo Poäng. Klobúk dolu!

Alebo skôr – neuveriteľné! Mal by si toto stretnutie zapísať do svojej zlatej knihy k Demisovi Roussosovi a Salmanovi Rushdiemu, ktorí mu preukázali česť a usadili svoje vznešené zadky na leopardie sedadlo jeho taxíka, takže Gustave bude mať o čom rozprávať pri večeri svojej žene. Zvyčajne nemal o čom rozprávať, a tak monopol na konverzáciu pri stole mala jeho žena – jej mäsité pery ešte neboli vybavené geniálnym indickým zip-som, zatiaľ čo ich dcéra vysielala štylisticky hrozné texty svojim rovesníkom – tí však nevedeli ani len čítať. Aspoň bude nejaká zmena.

– Okej!

Cigánsky taxikár, ktorý posledné tri víkendy brázdil so spomínanými dámami modro-žlté chodby švédskeho obchodu s cieľom zariadiť nový rodinný karavan, dobre vedel, že najbližšia Ikea sa nachádza v Roissy na severe Paríža, vzdialená odtiaľto iba za platbu 8,25 eura. Vybral si preto Ikeu na juhu Thiais, na opačnej strane hlavného mesta, trištvrte hodiny cesty od miesta, kde sa teraz nachádzali. Mimochodom, turista chcel ísť do Ikey. Nespresnil však, do ktorej. Okrem toho vzhľadom na jeho pekný hodvábný oblek a kravatu iste to bude nejaký ohromne bohatý indický továrnik. Pár desiatok eur hore-dolu, no nie? Jemu predsa na tom nebude záležať. Gustave, spokojný sám so sebou, rýchlo rátal, koľko za cestu dostane, a pošúchal si ruky. Potom zapol taxameter a pohol sa.

Napokon, deň sa začal celkom dobre.

Adžatašatru (vyslovte *Ta sa do šiatru*), povoláním fakír, sa rozhodol, že na prvej ceste do Európy bude cestovať inkognito. Na túto príležitosť vymenil svoju „uniformu“, čo bola vlastne akási zástera v podobe obrovskej plienky novorodenca, za oblek z lesklého hodvábu a kravatu – tú mu požičal za kúsok chleba Gátí (vyslovte *Gaty*), dedinský starček, ktorý v mladosti reprezentoval slávnu značku šampónu a ešte vždy si zachoval krásne sivé kučery. Keď si Ind navliekal ten prevlek, ktorý bude mať na sebe celé dva dni, kým bude trvať jeho husársky kúsok, tajne dúfal, že ho budú považovať za bohatého indického továrniku, preto si na trojhodinovú cestu autobusom a osemaštvrtňodinový let lietadlom neobliekol pohodlný odev, rozumejte teplákovú súpravu a sandále. Tváriť sa, že je kýmsi, kým nie je, bolo koniec koncov jeho remeslo, bol fakír. Z náboženských dôvodov si však nechal na hlave turban. Pod ním mu neúnavne rástli vlasy, ktoré by podľa neho dnes mali mať štyridsaťcentimetrovú dĺžku s tridsaťtisícovou

populáciou duší, pozostávajúcu z pestrej zmesi mikróbov a vší.

Keď v ten deň Adžatašatru (vyslovte *A zažal vatru*) nastupoval do taxíka, hneď si všimol, že jeho kombinovaný výstroj urobil na Európana správny dojem, a to aj napriek tomu, že na kravate nemal uzol, lebo ani on, ani jeho bratanec ho nevedeli uviazať, hoci mu to jasne, i keď trasľavo, vysvetľoval parkinsonujúci Gátí, preto ju iba prichytili zatváracím špendlíkom. Tento drobný detail mal uprostred toľkej žiarivej elegancie ostať nepovšimnutý.

Pohľad do spätného zrkadla nestačil, aby si Francúz vychutnal všetku tú krásu, preto sa ešte obrátil na sedadle, aby ju mohol lepšie poobdivovať, pričom mu nahlas zapraskali krčné stavce, akoby sa chystal predviesť cirkusové číslo.

– Ikea?

– Ikeaaa.

– Ktorá? Ehm... What Ikea? – zajachťal šofér, ktorý sa v angličtine pohyboval očividne s toľkou ľahkosťou ako teľa (posvätné) na ľade.

– Just Ikea. Doesn't matter. The one that better suits you. You're the Parisian.

Šofér si s úsmevom pošúchal ruky a naštartoval. Áno, on je Parížan.

Chytil sa na háčik, pomyslel si spokojne Adžatašatru (vyslovte *A zožral vatru*). Takže jeho nový look svoju úlohu dokonale splnil. S trochou šťastia, hlavne ak nebude musieť často otvárať ústa, ho budú dokonca považovať za domorodca.

Adžatašatru sa preslávil po celom Radžastane tým, že hltal kaukliarske šable, jedol sklené črepy z nekalorického cukru, pichal si falošné ihlice do ramien a predvádzal celý rad ďalších eskamotérskych kúskov, ktorých tajomstvo poznal len on a jeho bratanci a ktorým rád hovoril „magická sila“ na očarenie davu.

Aj teraz, keď náš fakír zaplatil účet za taxík – ten narástol do výšky 98,45 eura –, podal šoférovi jedinú bankovku, ktorú mal na celý pobyt, falošnú stoeurovku, potlačenú iba na jednej strane, pričom to urobil nonšalantným pohybom, dávajúc najavo, že drobné si môže nechať.

Vo chvíli, keď ju šofér vkladal do peňaženky, Adžatašatru ho rozptýlil pohybom ukazováka namiereného na obrovské žlté písmená IKEA, pyšne tróniace na modrej budove. Cigán zdvihol zrak k nebu a za ten čas jeho klient stihol rýchlo potiahnuť priesvitnú elastickú šnúрку, spájajúcu jeho malíček so zelenou bankovkou. V desiatine sekundy bol falošný peniaz znova v rukách pôvodného majiteľa.

– Tu máte! – povedal taxikár, mysliac si, že bankovka je už v teple jeho peňaženky, – toto je číslo mojej agentúry. Keby ste potrebovali taxík na spiatočnú cestu. Máme aj šoférov s dodávkami, ak budete mať nejaký náklad. Taký nábytok, aj keď je zložený v škatuli, zaberá poriadne veľký priestor, verte mi.

Nikdy sa nedozvedel, či Ind pochopil čosi z toho, čo mu práve povedal. Zašmátral v skrinke na rukavice a vybral ligotavú vizitku, na ktorej bolo vidieť tanečnicu flamenca, ako sa ovieva bielym plastovým trojrohým klobúkom, umiestneným na kapote taxíkov. Podal mu ju.

– Merci, – povedal cudzinec po francúzsky.

Len čo červený mercedes Cigánskych taxíkov zmizol (iluzionista, navyknutý nechať miznúť iba indické slovy s malými ušami, s tým nemal nič spoločné), Adžatašatru si vložil vizitku do vrečka a študoval rozľahlý obchodný sklad, rozprestierajúci sa pred ním.

V roku 2009 sa Ikea zriekla myšlienky otvoriť prvé obchody v Indii, lebo miestne zákony nútili švédske vedenie, aby sa delilo o správcovstvo svojich zariadení s riaditeľmi indickej národnosti, navyše majoritnými akcionármi, čo severského obra dožralo. O svoju zlatoносnú riekku sa nebude s nikým deliť, a už vôbec nie s nejakými fúzatými uspávačmi hadov, akí patria nanajvýš do gýčovej revue.

V tom istom čase svetový líder nábytkovej konfekcie uzavrel partnerstvo s Unicefom na spoločný boj proti detskej práci a zotročovaniu detí. Projekt zahŕňal päťsto dedín na severe Indie, vybudovalo sa niekoľko cen-

tier zdravia, výživy a výchovy v celej oblasti. V jednej z týchto škôl pristál Adžatašatru, keď ho bez peňazí a s krikom hneď po prvom pracovnom týždni vyhnali z dvora maharadžu Singa Legra Le (vyslovte *Sing allegro* – *spievaj allegro*), kam ho najali ako fakíra a dvorného šaša. Nanešťastie ukradol kúsok sezamového chleba, bezcholesterolové maslo a dva strapce biohrozna. Skrátka, nanešťastie bol hladný!

Za trest mu najprv oholili fúzy, čo už bol samo osebe prísny trest (hoci v konečnom dôsledku ho to omladilo), potom mu navrhli, aby si vybral z dvoch možností – buď bude robiť prevenciu krádeže a neposlušnosti medzi školskou mládežou, alebo si dá odňať pravú ruku. Veď taký fakír sa nebojí ani bolesti, ani smrti...

Na veľké prekvapenie publika zvyknutého prizerať sa všemožným aktom mrzačenia (mäsové ihlice v ramene, vidličky v líkach, šable v bruchu), Adžatašatru odmietol ponúknutú amputáciu a rozhodol sa pre prvú možnosť.

– Prepáčte, pane, koľko je hodín, prosím?

Ind vyskočil. Akýsi štyridsiatnik v teplákoch a sandáloch pred ním len-len že zastavil cadillac naložený aspoň desiatimi škatuľami, ktoré mohol tak naukladať iba majster v tetris alebo nejaký psychopat.

Pre Adžatašatrua tá otázka zaznela približne takto: *Pactepanekejhodinsím?*

Slovom, nič zrozumiteľné, takže jeho odpoveď nemohla znieť inak než WHAT?

Chlap videl, že oslovil cudzinca, preto si pravým ukazovákompoklekpal po ľavom zápästí. Fakír hneď po-

chopil, zaklonil hlavu, pozrel na oblohu, a ako človek navyknutý čítať v indickom slnku, Francúzovi udal čas s trojhodinovým posunom. Keďže jeho spolubesedník rozumel angličtine lepšie, než ňou hovoril, okamžite si uvedomil, že hrozne mešká, lebo cez obedovú prestávku mal ísť po deti, a hneď sa rozbehol k svojmu autu.

Ind hľadel na ľudí, čo vchádzali do obchodu a vychádzali z neho, a všimol si, že veľmi málo zákazníkov, rozumej nikto, nie je oblečený v lesklom hodvábnom obleku, aký má na sebe on. A už naozaj nik, celkom nik nemá na hlave turban. Keby chcel predviesť chameleóna, nemal by úspech. Dúfal, že to celkom neznemožní jeho poslanie. Keď sa vráti domov, hneď o tom porozpráva bratancovi, ktorý sa volá Mamradanup (vyslovte *Mám rád Dan'Up*). To on trval na tom, aby sa Adžatašatru takto obliekol.

Chvíľu pozoroval sklené dvere, ako sa pred ním otvárajú a zatvárajú. Všetko, čo vedel o modernom živote, pochádzalo z hollywoodskych filmov a od Hollywoodčanov, ktorých videl v televízii u svojej adoptívnej matky Síring (vyslovte *Daj si drink*, alebo, pre tuhších anglofilov, *The Ring*). S prekvapením sledoval, ako tie dômyselnosti, ktoré považoval za perly modernej technológie, boli pre Európanov zarmucujúcou banálnosťou, a už si ich vôbec nevšímali. Keby mali v Kišangore (vyslovte *Isla hore*) podobné zariadenie, on by veru po každý raz a rovnako dojata sledoval sklené dvere tohto chrámu technológie. Francúzi sú len rozmazané decká.

Jedného dňa, mal vtedy iba desať rokov, dávno predtým, ako sa v jeho dedine ukázal prvý znak pokroku,